

25. 9. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Investice, vnos a jejich chápání ve „starém“ a „novém“ občanském zákoníku

Při vypořádávání společného jmění manželů často vyvstává k řešení otázka tzv. vnosů a investic, je totiž zcela běžné, že manželé do manželství vstupují každý s nějakými výlučnými prostředky a často i s výlučným majetkem.

Investicí přitom bývá nazýváno vynaložení finančních prostředků ze společného majetku manželů na výlučný majetek jednoho z nich. Často se jedná o případy, kdy manželé společně opravují například dům, který před manželstvím nabyl výlučně jeden z manželů. Vnosem se naopak míní vynaložení výlučných prostředků jednoho manžela na majetek náležející do společného jmění manželů.

Počínaje 1. 1. 2014 přitom došlo k radikální změně v pravidlech pro vypořádávání tzv. investic a vnosů, přičemž stručné přiblížení odlišnosti úprav této problematiky v tzv. „starém“ občanském zákoníku a „novém“ občanském zákoníku je cílem tohoto článku.

Stanovení pravidel pro vypořádání tzv. vnosů a investic zakotvovalo ustanovení § 149 odst. 2 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „SOZ“), přičemž platilo, že *„každý z manželů je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek (tzv. vnos), a je povinen nahradit, co ze společného majetku bylo vynaloženo na jeho ostatní majetek (tzv. investice).“* Ze strohé úpravy SOZ však nebylo možno vyčíst podstatné, a sice jaká částka se vlastně bude vypořádávat v případě vnosu a jaká v případě investice, resp. zda se částka, vynaložená ať již z výlučného majetku jednoho z manželů na majetek společný, či naopak z majetku společného na majetek výlučně jednoho z manželů, bude valorizovat, popřípadě redukovat, či její výše zůstane stejná, jako v době vnosu/investice. V praxi přitom byly více než časté situace, kdy jeden z manželů své výlučné prostředky použil na opravu nemovitosti, kterou si manželé coby ruinu zakoupili společně za trvání manželství a jejíž hodnota se po dvaceti letech trvání manželství přirozeně změnila.

K dané otázce se proto opakovaně vyjadřovala judikatura, a to konstantně tak (vizte usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. května 2004, sp. zn. 22 Cdo 1037/2004), že jestliže byla nějaká věc získána za trvání manželství a společného jmění manželů zčásti **z prostředků patřících jen**

jednomu z manželů (vnos), pak při vypořádání je manžel, z jehož prostředků byl tento náklad vynaložen, oprávněn požadovat, aby mu bylo **uhrazeno, co vynaložil**. Jestliže však by v době vypořádání byla hodnota věci (např. v důsledku opotřebení společným užíváním) nižší, než byla její původní hodnota, bylo třeba k tomu přihlédnout a náklady, které na ni jeden z manželů ze svých prostředků vynaložil, by se nenahradily v plné výši, nýbrž jen ve výši **redukované** podle poměru, v němž došlo ke snížení hodnoty věci. Jestliže by v době vypořádání byla hodnota věci **vyšší než původní hodnota**, pak by se k tomuto zvýšení při stanovení náhrady nákladů, vynaložených jen z prostředků jednoho z manželů, **nepřihlíželo**.

Při užití části výlučných prostředků jednoho z manželů na společný majetek (např. použití stavebního spoření z mládeži na uhrazení části kupní ceny za dům ve společném jmění manželů) tedy dle SOZ jednoznačně platilo, že vnos se redukuje, ale nevalorizuje.

V případě tzv. **investice** byla situace jiná, pro tento případ platilo, že částka použitá na výlučný majetek jednoho manžela ze společného jmění manželů se **ani neredukuje, ani nevalorizuje a zůstává tedy stejná bez ohledu na plynutí času, inflaci apod.**

V případě úpravy v NOZ jsou pro vypořádání investic a vnosů stanovena odlišná pravidla.

Nově platí, že zákon již nerozlišuje investice ze společného majetku na výlučný majetek jednoho z manželů a vnosi z výlučného majetku jednoho manžela na společný majetek, ale sjednocuje chápání těchto finančních transakcí a zavádí pro jejich vypořádávání jednotný přístup.

Dle ustanovení § 742 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), platí, že *„hodnota toho, co ze společného majetku bylo **vynaloženo na výhradní majetek manžela, stejně jako** hodnota toho, co z výhradního majetku manžela bylo **vynaloženo na společný majetek**, se při vypořádání společného jmění **započítává zvýšená nebo snížená podle toho, jak se ode dne vynaložení majetku do dne, kdy společné jmění bylo zúženo, zrušeno nebo zaniklo, zvýšila nebo snížila hodnota té součásti majetku, na niž byl náklad vynaložen.**“*

Z uvedeného je tedy sice zřejmé, že sjednocením přístupu k řešení investic a vnosů došlo k určitému zjednodušení ve vypořádávání společného jmění, nicméně řada problémů zůstává zákonem nezodpovězená a až praxe a judikatura ukáže, jakým způsobem budou sporné spojené zejména se zavedením valorizace řešeny.

JUDr. Tereza Jelínková,
advokát a společník

JUDr. Martina Briatková

[ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ JELÍNEK s.r.o.](#)

Pardubice-Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)